

Algemene informatie

Aanbesteding: 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch
Aanbestedende Dienst: Rijksvastgoedbedrijf
Referentie: 37870

Toelichting:

Vraag en antwoord

Ref.nr. 1   **Onderwerp:** Overige adviesdisciplines

Vraag:

Mogen we de onderaannemers waar we ons in de aanmeldfase niet op beroepen om te voldoen aan de geschiktheidseisen in de inschrijvingsfase opvoeren?

Antwoord:

Ja dat mag. Deze onderaannemers kunnen met naam opgegeven worden in het format van de inschrijvingsbegroting.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

5 dec 2025

Ref.nr. 2   **Onderwerp:** Gebouwtypologieën

Vraag:

Kunt u bevestigen dat we geschiktheidseis 5 ook kunnen aantonen met een referentie van een renovatie van een verzamelgebouw voor een hulpdienst met regiofunctie met aantoonbare (kantoor- en) bijeenkomstfunctie en

aantoonbare complexe logistieke stromen? En zou u deze vraag met voorrang kunnen beantwoorden zodat we bij een bevestigend antwoord tijdig de indiening kunnen voorbereiden? Met dank!

Antwoord:

Zolang er met de ingediende referentiedocumenten wordt aangetoond dat er sprake is van een architectonisch ontwerp voor een utiliteitsgebouw met bijeenkomstfunctie dat complexe gescheiden logistieke stromen kent, kan een utiliteitsgebouw dat niet voorkomt in de tabel gebouwtypologieën A voldoen aan deze geschiktheidseis.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

9 dec 2025

Ref.nr.

3

Onderwerp:

Grootte van de opgave

Vraag:

Aanbestedingsleidraad aanmeldingsfase. Bij 2.2. Hoeveelheid of omvang van de opdracht op pagina 6.

Hier staat vermeld dat de totale omvang ca. 3.000 m² bvo bevat.

Klopt dit wel. Bouwdeel A is toch veel groter?

Kunt u hier duidelijkheid over geven?

Antwoord:

Dit klopt inderdaad niet. De totale omvang van het project is (inclusief archiefruimte) circa 13.000 m² BVO.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 10 dec 2025

Ref.nr.

5

Onderwerp:

Termijn referentieprojecten

Vraag:

U schrijft bij de termijn voor referentieprojecten: 'De volledige referentieopdracht is niet langer dan vijf jaar geleden voltooid.'

Kunnen wij ervan uitgaan dat u hiermee bedoelt de oplevering van de uitvoering?

Antwoord:

Dat is afhankelijk van de scope van de desbetreffende referentieopdracht. Hier zijn grofweg drie opties voor: 1) een referentieopdracht enkel voor de ontwerpfasen, of 2) een referentieopdracht voor de ontwerpfasen en de uitvoeringsfase, of 3) een referentieopdracht voor de ontwerpfasen en de uitvoering- en nazorgfase.

Afhankelijk van de scope van de desbetreffende referentieopdracht dient het kenmerk "De volledige referentieopdracht is niet langer dan vijf jaar geleden voltooid" gelezen te worden.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 9 dec 2025

Ref.nr.

6

Onderwerp:

ervaring met akoestisch ontwerpen

Vraag:

in de tabel staat "de referentieopdracht mag niet ouder zijn dan zeven jaar". Bij het volgende bullet staat "de volledige referentieopdracht is niet langer dan vijf jaar geleden voltooid" Moet hier dan ook niet 7 jaar staan?

Antwoord:

Dit aspect van de geschiktheidseis 5. Ervaring met ontwerp wordt als volgt verduidelijkt:

- o De volledige referentieopdracht is niet langer dan vijf jaar geleden opgeleverd, gerekend vanaf de sluitingsdatum van de aanmelding.
- o De goedkeuring op het Definitief Ontwerp heeft niet langer dan zeven jaar geleden plaatsgevonden, gerekend vanaf de sluitingsdatum van de aanmelding, maar de referentieopdracht is nog in uitvoering vanwege (advies)werkzaamheden in navolgende fases.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

5 jan 2026

Ref.nr.

7

Onderwerp:

ervaring met akoestisch ontwerpen

Vraag:

de referentieopdracht mag niet ouder zijn dan 7 jaar, daar kan op 2 manieren aan worden voldaan. Begrijpen wij het correct dat indien een referentieopdracht in de afgelopen 5 jaar is opgeleverd, het Definitief Ontwerp wel ouder mag zijn?

Antwoord:

Zie het antwoord op notavraag 6.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

5 jan 2026

Ref.nr.

8

Onderwerp:

ervaring met akoestisch ontwerpen

Vraag:

de kerncompetentie moet aangetoond worden middels documenten zoals een afschrift van de opdrachtbrief etc. Het akoestisch ontwerp is bij ons altijd onderdeel van het totaalontwerp bouwfysica en akoestiek. Op de opdrachtbrieven wordt alleen gesproken over bouwfysica. Is dit voldoende? Zo nee, hoe dienen wij het dan aan te tonen, mag bijvoorbeeld het totaal Definitief Ontwerp (bijv. voorblad en inhoudsopgave met onderwerpen) worden meegestuurd. Dit ook in relatie tot het aantonen van een oplossing omtrent spraakverstaanbaarheid, dit kan alleen aangetoond worden door een eigen rapportage. Is dat toegestaan?

Antwoord:

Nee, een opdrachtbrief waarin alleen gesproken wordt over bouwfysica is niet voldoende. Een totaal-DO is akkoord, mits de partij duidelijk arceert waar in het ontwerp aandacht wordt besteed aan akoestiek.

Een zelf opgesteld projectdocument is niet akkoord. Een rapportage waaruit blijkt dat een oplossing omtrent spraakverstaanbaarheid onderdeel was van het door de opdrachtgever geaccepteerde DO, is wel akkoord. Maar de koppeling van de 'eigen rapportage' aan het door OG geaccepteerde DO moet dan wel evident zijn.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 5 jan 2026

Ref.nr.
9

Onderwerp:
Aanbestedingsleidraad / algemene kenmerken

Vraag:
Kunt u de gevraagde aanpassing aan het binnenterrein nader toelichten?

Antwoord:
De gewenste ruimtelijke kwaliteit van het binnenplein staat beschreven in het ambitiedocument (hoofdstuk 4.3 Voorplein (p.22)), waar met name een meer aangename en gastvrije uitstraling is gewenst.

In het definitiedocument staat het binnenplein verder beschreven (hoofdstuk 3.15 Terrein (p.57-58) met gewenste aanpassingen en aandachtspunten, onder andere t.a.v. het respecteren en versterken van de natuurwaarden, cultuurhistorische waarde en bouwhistorische waarden van het gebouw. Ook klimaatadaptatie is een belangrijk aandachtspunt.

Fase:
Aanmeldfase

Inschrijfronde:
-

Vragenronde:
Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 13 jan 2026

Ref.nr.
10

Onderwerp:
Aanbestedingsleidraad / 2.2 Hoeveelheid of omvang van de opdracht

Vraag:
Kunt u aangeven hoe de 13.000m2 onderverdeeld is in typologie ruimte en per verdieping? Is het genoemde oppervlak inclusief het binnenterrein?

Antwoord:
De 13.000 m2 BVO is exclusief het binnenterrein en globaal als volgt

verdeeld over de verdiepingen van het projectgebied:

Oppervlakte m2 BVO

Souterrain archief 2300

Souterrain rest 3200

Begane grond 5000

1e verdieping 1020

2e verdieping 1600

Totaal (inclusief archief) 13120

De oppervlakte van het binnenplein van het PvJ betreft ca. 4100 m2.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

13 jan 2026

Ref.nr.

11

Onderwerp:

Aanbestedingsleidraad

Vraag:

Kunt u aangeven wat de beoogde bouwkosten voor de renovatie zullen zijn?

Antwoord:

In het definitiedocument hoofdstuk 3, paragraaf 17 'Bouwkosten' op
bladzijde 59 staan de totale en gespecificeerde bouwkosten benoemd.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart

Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 5 jan 2026

Ref.nr.
12

Onderwerp:
2.1.2 nadere beschrijving

Vraag:

Bij Fasering, doelen en kritische succesfactoren van de opdracht wordt aangegeven dat de opdracht bestaat uit de fases: uitvoeringsfase.

Vraag: is dit niet in tegenstelling met paragraaf 2.3 punt 1 herziening m.b.t. directievoering en toezicht?

In paragraaf 2.3 wordt namelijk aangegeven: Het Rijksvastgoedbedrijf heeft het voornemen om de uitvoeringswerkzaamheden van de renovatie en herstructurering van bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch op basis van een TO/bestek (onder toepassing van UAV 2012) aan een aannemer op te dragen.

Graag ontvangen we hier opheldering over.

Antwoord:

Dit is niet in tegenstelling met elkaar. De fase uitvoering is opgenomen als onderdeel van de basisopdracht voor de volgende taken:

- Uitvoeringsontwerptekeningen van de aannemer controleren;
- Beschikbaar zijn voor vragen van de aannemer.

Zie hiervoor de documenten behorende bij de basisovereenkomst, bijlage 1: Opdrachtomschrijving en bijlage 2: Kruisjeslijst

Alle overige taken die tot directievoering en toezicht behoren, zijn opgenomen in de herzieningsclausule. In de opdrachtomschrijving blz 6 paragraaf 2.2 staat nog vermeld dat het 'Bijwonen van kritische momenten zoals beproevingen type 1 en type 2, vooropname en de oplevering' onderdeel is van de basisopdracht. Dit is niet correct en behoort tot de taken van directievoering en toezicht, en zijn dus onderdeel van een mogelijk af te roepen herzieningsclausule.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 22 jan 2026

Ref.nr.
13

Onderwerp:
4.2 geschiktheidseisen bouwtypologie

Vraag:

Is het mogelijk om politiebureau toe te voegen aan bouwtypologie op lijst B, eis 6?

Antwoord:

Ja, een politiegebouw wordt geaccepteerd als bouwtypologie.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 5 jan 2026

Ref.nr.
14

Onderwerp:
Planning

Vraag:

In de leidraad voor de dialoog- en inschrijffase is geen vragenronde en NvI voorzien. Zou u deze willen toevoegen of anders willen motiveren waarom deze is weggelaten.

Antwoord:

Er is sprake van een Nota van Inlichtingen in de dialoogfase. Dit staat beschreven in 4.2.2 Algemene informatie. Op het TenderNed-dashboard is opgenomen dat de vragenronde loopt van vrijdag 20 maart tot vrijdag 22 mei 09:00 uur.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

13 jan 2026

Ref.nr.

15

Onderwerp:

Planning

Vraag:

In de leidraad voor de dialoog- en inschrijffase staat bij de planning dat er een inlichtingenbijeenkomst en een bezoek op locatie is in respectievelijk week 12 en 13. Kunt u aangeven of dit twee activiteiten zijn of maar 1. En kunt u aangeven of dit week 12 of 13 betreft.

Antwoord:

De inlichtingenbijeenkomst en locatiebezoek vindt plaats op dezelfde dag, te weten maandag 30 maart 2026 (week 14). De inlichtingenbijeenkomst start van 15.30 - 17.00 uur. Vanaf 17.15 - 18.45 uur is er de mogelijkheid om het specifiek gebied te bezichtigen.

Per geselecteerde gegadigde mogen maximaal 5 personen deelnemen aan de inlichtingenbijeenkomst. Deze personen dienen zich te legitimeren met een geldig identiteitsbewijs. .

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

13 jan 2026

Ref.nr.

Onderwerp:

16

Planning

Vraag:

Tussen de de publicatie van de NvI en de Sluitingsdatum van de indiening zitten 4 werkdagen tussen. Wij vragen u om deze periode op te rekken naar 14 dagen zodat inschrijvende partijen na de publicatie van de NvI kunnen beoordelen of zij wel of niet gaan inschrijven.

Antwoord:

Dit is niet correct. De Nota van Inlichtingen van de Inschrijvingsfase wordt gepubliceerd op uiterlijk 29 mei 2026. De uiterlijke termijn van indienen van Inschrijving is 16 juni 2026.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

13 jan 2026

Ref.nr.

18

Onderwerp:

Paragraaf 4.2. Gebouwtypologieën

Vraag:

Bent u bereid de gebouwtypologie parlamentsgebouw toe te voegen als eis 5, lijst A in de tabel gebouwtypologieën in de aanbestedingsleidraad paragraaf 4.2?

Antwoord:

Ja, een parlamentsgebouw wordt geaccepteerd als gebouwtypologie. Zolang er met de ingediende referentiedocumenten wordt aangetoond dat er sprake is van een architeconisch ontwerp voor een utiliteitsgebouw met bijeenkomstfunctie dat complexe gescheiden logistieke stromen kent.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 22 jan 2026

Ref.nr.
19

Onderwerp:
UEA formulier

Vraag:

Op pagina 32 kunnen wij de velden niet aanpassen/vullen. Betekent dit dat we dan op aanvraag de bewijstukken moet aanleveren?

Antwoord:

U hoeft dit gedeelte niet in te vullen.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 22 jan 2026

Ref.nr.
20

Onderwerp:
Geschiktheidseis "Ervaring met akoestisch ontwerpen"

Vraag:

In de geschiktheidseis "Ervaring met akoestisch ontwerpen" wordt gevraagd om aan te tonen dat het akoestisch ontwerp minimaal een oplossing omtrent spraakverstaanbaarheid bevat. U geeft aan dat het niet toegestaan is om een eigen opgesteld projectdocument of zelfstandig opgesteld DO in te dienen. Deze informatie is echter niet expliciet als afzonderlijk onderdeel opgenomen in de door de opdrachtgever verstrekte ontwerpdocumenten. Bovendien is het in de praktijk niet gebruikelijk dat een

tevredenheidsverklaring en/of opdrachtbrief specifieke inhoudelijke aspecten zoals spraakverstaanbaarheid benoemt, waardoor het lastig is om deze eis met uitsluitend een tevredenheidsverklaring en/of opdrachtbrief te onderbouwen.

Kunt u aangeven welk bewijsmateriaal in deze situaties wordt geaccepteerd?

Specifiek verzoeken wij duidelijkheid over het volgende:

1. Is een tevredenheidsverklaring en opdrachtbrief, waarin expliciet de discipline “akoestiek” wordt genoemd, voldoende om aan te tonen dat is voldaan aan de geschiktheidseis?
2. Indien een tevredenheidsverklaring en opdrachtbrief niet volstaan: zijn eigen uitgevoerde akoestische simulaties, bijvoorbeeld CATT Acoustic simulaties, die onderdeel uitmaakten van het ontwerp- en adviesproces, toegestaan als een aanvullend bewijs op de tevredenheidsverklaring en opdrachtbrief?

Antwoord:

Een tevredenheidsverklaring en/ of opdrachtbrief waarin expliciet de discipline 'akoestiek' wordt benoemd is toereikend, mits alle aspecten uit deze eis benoemd zijn in de aangeleverde documenten.

In aanvulling hierop: zie antwoord vraag 8.

Hierbij is spraakverstaanbaarheid middels een eigen opgesteld rapportage bij een geaccepteerd DO toegestaan, mits de koppeling evident is. Een totaal-DO is akkoord, mits de partij duidelijk arceert waar in het ontwerp aandacht wordt besteed aan akoestiek.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.

21

Onderwerp:

Eis 9 - Minimale omvang

Vraag:

In eis 9 wordt een minimale omvang van 3.000 m² BVO gevraagd. Bent u bereid deze eis te verlagen naar 2.000 m² BVO, aangezien de complexiteit vooral zit in het faseren en het in gebruik blijven van het gebouw?

Antwoord:

Nee, hiertoe zijn wij niet bereid.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.

22

Onderwerp:

Eis 9 - Referentietermijn

Vraag:

Eis 9 stelt dat de referentie niet ouder mag zijn dan 5 jaar. Omdat gefaseerde projecten vaak een langere looptijd hebben, verzoeken wij om de termijn te verruimen naar oplevering in de afgelopen 8 jaar, zodat relevante ervaring niet onnodig wordt uitgesloten. Bent u hiertoe bereid?

Antwoord:

Nee, hiertoe zijn wij niet bereid.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 22 jan 2026

Ref.nr.
23

Onderwerp:
Referentie nieuwbouw eis 5

Vraag:

Kunt u bevestigen dat eis 5 eveneens kan worden aangetoond met een referentieproject dat bestaat uit nieuwbouw van een gebouw met een bijeenkomstfunctie en complexe, gescheiden logistieke stromen - en dus niet alleen renovatie?

Wij beschikken over een zeer relevante nieuwbouwreferentie en zijn sterk van mening dat bij een dergelijk project dezelfde inhoudelijke expertise van het bureau wordt gevraagd als bij een renovatieproject met vergelijkbare functionele en logistieke complexiteit.

Antwoord:

Eis 5 dient aangetoond te worden met een referentieproject dat bestaat uit een renovatie. Zie verdere toelichting bij het antwoord op vraag 17.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 22 jan 2026

Ref.nr.
24

Onderwerp:
Leidraad aanmeldingsfase 4.2 Geschiktheidseisen

Vraag:

Het totale omvang van Bouwdeel A werd in een eerste nota van inlichtingen bijgesteld van 3.000 naar 13.000 m² BVO. Heeft deze toename consequenties voor de minimaal vereiste metrage van de referenties voor de geschiktheidseisen ? Hier wordt slechts 1.000 of 3.000 m² BVO gevraagd.

Antwoord:

Nee, de m2 van de referentieprojecten veranderen niet.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.

25

Onderwerp:

Geschiktheidseis "Ervaring met akoestisch ontwerpen"

Vraag:

Mag de referentie 'Ervaring met akoestisch ontwerpen' een architectonisch-bouwkundig ontwerp zijn waarbij wij als architect nauw hebben samengewerkt met een akoestisch adviseur om het gewenste esthetische resultaat te bereiken ?

Antwoord:

Zolang deze adviseur zich ook inschrijft voor deze opdracht. Dit kan bijvoorbeeld als derde waar een beroep op wordt gedaan om te voldoen aan de geschiktheidseis.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.

Onderwerp:

26

Model Geheimhoudingsverklaring (versie 8 november 2021)

Vraag:

Moet deze geheimhoudingsverklaring nu bij de aanmelding ook al aangeleverd worden?

En zo ja, moet deze ook door derden van de gegadigde ingevuld en ondertekend worden? Of alleen door de gegadigde?

Antwoord:

Dit is beschreven in het Model Geheimhoudingsverklaring:

"Ondergetekende verklaart, voor zover zij/hij daar voorafgaande schriftelijke toestemming van het Rijksvastgoedbedrijf voor heeft verkregen, alle door of namens haar/hem ingeschakelde of in te schakelen derden en ondergeschikten eveneens deze geheimhoudingsverklaring te laten ondertekenen."

Onder paragraaf 1.2 van de Aanbestedingsleidraad Aanmeldingsfase staat: "Om te voorkomen dat eenieder via raadpleging van door het Rijksvastgoedbedrijf op TenderNed gepubliceerde aankondigingen in het bezit kan raken van vertrouwelijke informatie zoals de volledige plattegronden, zullen deze aanbestedingsstukken conform het document "Documentenoverzicht" pas in de dialoog- en inschrijvingsfase via TenderNed beschikbaar worden gesteld, Deze vertrouwelijke informatie zal uitsluitend worden gedeeld aan de gegadigden die een uitnodiging tot deelneming aan de dialoog hebben ontvangen en op bedrijfsniveau getekende geheimhoudingsverklaring hebben overhandigd. Het Rijksvastgoedbedrijf beroept zich in dit verband op artikel 4.8.2 ARW 2016."

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.

27

Onderwerp:

Art. 5 Herzieningsclausules

Vraag:

In Artikel 5 van de Basisovereenkomst is een herzieningsclausule opgenomen voor directievoering en bouwtoezicht. In Bijlage 2 (STB 2014 X-lijst) is onder de kolom Uitvoering / n.t.b. een uitgebreide set taken opgenomen die betrekking hebben op directievoering.

Kan de opdrachtgever bevestigen of met het afroepen van de herzieningsclausule voor directievoering wordt bedoeld dat alle taken uit de kolom Uitvoering / n.t.b. van Bijlage 2 integraal onderdeel uitmaken van deze herzieningsclausule, of dat uitsluitend de in Artikel 5 expliciet benoemde werkzaamheden (rollen, inzet en fasen) worden bedoeld?

Indien niet alle taken uit Bijlage 2 van toepassing zijn, kan de opdrachtgever aangeven welke taken expliciet wel en welke niet onder de herzieningsclausule voor directievoering vallen?

Antwoord:

De set taken in de kolom uitvoering / n.t.b. zijn toebedeeld aan de uitvoerende partij (de aannemer) en vormen géén onderdeel van de herzieningsclausule.

De taken die in bijlage 2 de kruisjeslijst in de fase 'Uitvoering - directievoering' zijn opgenomen in de kolom ontwerpende partij, behoren wel tot de herzieningsclausule directievoering en toezicht.

Bijlage 1 de Opdrachtomschrijving, hoofdstuk 5, geeft vervolgens een overzicht van de Aanvullingen op de DNR 2014 STB. De aanvullingen voor de fase uitvoering - directievoering behoren eveneens tot de herzieningsclausule Directievoering en bouwtoezicht.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.

28

Onderwerp:

Bijlage 2 STB2014 X-lijst ABAA DNR 2011 d.d. 28-11-2025

Vraag:

Is de STB 2014 X-lijst in Bijlage 2 uitsluitend van toepassing op architect

/directievoering, of geldt deze systematiek ook voor andere disciplines binnen het ontwerpteam (zoals interieurarchitectuur en adviseurs) indien werkzaamheden in de uitvoeringsfase worden afgeroepen?

Antwoord:

Dit geldt voor het gehele ontwerpteam, dus ook interieurarchitectuur en adviseurs.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.
29

Onderwerp:

Directievoering vs. bouwtoezicht: taakafbakening

Vraag:

Kan de opdrachtgever verduidelijken hoe binnen Bijlage 2 het onderscheid wordt gemaakt tussen taken die behoren tot directievoering en taken die behoren tot bouwtoezicht, en welke van deze taken de opdrachtgever voor deze opdracht daadwerkelijk verwacht af te nemen?

Antwoord:

Bijlage 2 de kruisjeslijst dient als volgt gelezen te worden. In de fase 'Uitvoering - uitvoerigsgereed ontwerp' behoren de taken bij de ontwerpende partij (ON) zijn belegd, tot de basisopdracht. In de fase 'Uitvoering - directievoering' behoren de taken die bij de ontwerpende partij zijn belegd tot de herzieningsclausule directievoering en toezicht. Zie verder antwoord op notavraag 12.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 22 jan 2026

Ref.nr.

30

Onderwerp:

Relatie tussen STB-taken en honorariumstructuur

Vraag:

Kan de opdrachtgever bevestigen dat werkzaamheden uit Bijlage 2 (STB 2014 X-lijst) die niet expliciet zijn opgenomen in de basisopdracht, uitsluitend na het afroepen van de herzieningsclausule worden uitgevoerd en separaat worden vergoed, conform de contractuele afspraken?

Antwoord:

Zie de antwoorden op notavragen 12, 27 en 29.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen: P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op: 22 jan 2026

Ref.nr.

31

Onderwerp:

Bijlage 2 STB2014 X-lijst ABAA DNR 2011 d.d. 28-11-2025

Vraag:

Op welk moment in het proces verwacht de opdrachtgever duidelijkheid te geven over het al dan niet afnemen van de werkzaamheden in de kolom Uitvoering / n.t.b. uit Bijlage 2?

Wordt deze scope:

voorafgaand aan contractering, bij afronding van het Definitief Ontwerp, of

pas bij aanvang van de uitvoering vastgesteld?

Antwoord:

Dit wordt op een later moment bepaald. In ieder geval niet voorafgaand aan contractering.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.

32

Onderwerp:

Bijlage 2 STB2014 X-lijst ABAA DNR 2011 d.d. 28-11-2025

Vraag:

Kan de opdrachtgever toelichten hoe de aanduiding “n.t.b.” in Bijlage 2 moet worden geïnterpreteerd?

Betreft dit:

- a) werkzaamheden die standaard tot de opdracht behoren maar nog nader worden ingevuld,
- b) optionele werkzaamheden die alleen na expliciet besluit worden afgeroepen, of
- c) indicatieve werkzaamheden die niet automatisch onderdeel uitmaken van de opdracht?

Antwoord:

De aanduiding “n.t.b.” in bijlage 2 staat voor een nader te bepalen aannemer /uitvoerende partij. De taken/verantwoordelijkheden in deze kolom zijn toebedeeld aan de uitvoerende partij en vormen geen onderdeel van de basisopdracht of herzieningsclausule voor de ontwerpende partij. De taakverdeling voor de uitvoerende partij is inzichtelijk gemaakt omdat de ontwerpende partij een controlerende functie heeft op deze werkzaamheden. Zie verder antwoord op notavraag 29.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.

33

Onderwerp:

ABAA-DNR; Ad Artikel 16 (1.1)

Vraag:

Is de opdrachtgever bereid om de volgende zin toe te voegen:

“Alleen de verjaring van een schadevergoedingsvordering kan binnen de aansprakelijkheidstermijn worden gestuit. Indien binnen zes (6) maanden na stuiting geen gerechtelijke procedure is gestart, is de vordering verjaard.”

In onze ogen is het onwenselijk om de gehele aansprakelijkheidstermijn te stuiten indien slechts sprake is van één schadevergoedingsvordering.

Antwoord:

Nee, hiertoe is opdrachtgever niet bereid.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Ref.nr.

34

Onderwerp:

Inschrijving als derde bij meerdere gegadigden

Vraag:

Is het toegestaan om als derde met meerdere gegadigden in te schrijven?

Antwoord:

Ja, dat is toegestaan, mits er geen informatie wordt uitgewisseld tussen de concurrerende partijen via de gezamenlijke derde partij. Dit ter waarborging van eerlijke concurrentie.

Fase:

Aanmeldfase

Inschrijfronde:

-

Vragenronde:

Vragenronde 1

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Beantwoord op:

22 jan 2026

Mededelingen

Ref.nr.

M1

Onderwerp:

Wijziging sluitingsdatum indienen aanmelding

Inhoud mededeling:

De sluitingsdatum indienen aanmelding, zoals opgenomen in de 'Tabel planning aanmeldingsfase op hoofdlijnen' in paragraaf 3.3. van de Aanbestedingsleidraad aanmeldingsfase wordt aangepast van donderdag 29 januari 2026, 09:30 uur naar woensdag 4 februari om 09:30 uur.

Zo krijgen potentieel geïnteresseerde marktpartijen meer tijd om hun aanmelding aan te passen n.a.v. de nota van inlichtingen.

Percelen:

P1 37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart
Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Aangemaakt op:

22 jan 2026